

ENW'R PWYLLGOR CRAFFU	CYMUNEDAU
DYDDIAD Y CYFARFOD	4 Gorffennaf, 2014
TEITL	Gwasanaethau bws yn ardal Arfon
AWDUR	Cyng. W. Gareth Roberts, Aleod Cabinet Amgylchedd ac Aled Davies, Pennaeth Adran Rheoleiddio
AELOD CABINET	Cyng. W. Gareth Roberts
PWRPAS	I godi ymwybyddiaeth aelodau'r Pwyllgor o effaith penderfyniad Cwmni Padarn Bus Ltd i derfynu masnachu ar ddarparu gwasanaethau cludiant yng Ngwynedd.

Cefndir

1. Pwrpas yr adroddiad hwn ydi amlinellu effaith penderfyniad Cwmni Padarn Bus Ltd i derfynu masnachu a darparu gwasanaethau cludiant am hanner nos, dydd Gwener 30ain o Fai 2014.
2. Mae effaith gyllidol sylweddol ar y Cyngor yn deillio o'r newidiadau. Mae'r adroddiad yma yn egluro camau a gymerwyd i sicrhau bod gwasanaethau'n parhau a sut bydd yr Adran Rheoleiddio, trwy'r Uned Cludiant Integredig, yn ymdrechu i yn rheoli'r cyllid dros y misoedd nesaf.

Materion cyn 30 Mai 2014

3. Wedi derbyn gwybodaeth ddechreuol ynglŷn â sefyllfa fregus y cwmni, prif flaenoriaeth y Cyngor o dan yr amgylchiadau oedd gwarchod gwasanaethau i ddefnyddwyr. I'r perwyl hyn, bu i swyddogion y Cyngor gydweithio yn agos â swyddogion y Llywodraeth i chwilio am ddatrysiaid.
4. Mae'r cydweithio yma gyda'r Llywodraeth, ar lefel swyddogion a gwleidyddol, yn parhau.

Materion ar ôl 30 Mai 2014

5. Yn ystod mis Mai, bu i'r Gwasanaeth Trafnidiaeth drefnu tendro holl wasanaethau addysg a chyhoeddus oedd yn cael eu gweithredu gan gwmni Padarn a gwneud trefniadau i'w dechrau ar Ddydd Sadwrn 31ain o Fai (cyhoeddus) a Dydd Llun 2ail o Fehefin (addysg). Mae pob siwrne statudol

addysg wedi cael eu cyfarch fel rhan o'r ymarferiad yma, ond mae rhai newidiadau yn lefel gwasanaeth cludiant cyhoeddus fel yr amlinellir yn Nhabl 1.

Effaith cyllidol y newidiadau:

6. Mae'r effaith gyllidol oherwydd y newidiadau yn sylweddol ac isod gweler crynodeb o'r rhain:

Costau Ychwanegol Addysg Pur:

	Costau Blynnyddol	Costau Pro Rata (Mis Mehefin hyd at ddiwedd Gorffennaf 2014)
Costau Presennol Padarn:	£212,422.40	£35,403.73
Costau yn dilyn ail tendro:	£256,998.37	£42,833.06
Gwahaniaeth:	£44,575.97	£7,429.33

Contractau dan dendr

	Blynnyddol	Pro Rata (Mehefin - Hydref 2014)
Costau Presennol Padarn:	£276,500.00	£115,208.33
Costau yn dilyn ail tendro	£246,425.60	£102,677.33
Gwahaniaeth:	-£30,074.40	-£12,531.00

Contractau S4 a Sherpa

	Blynnyddol	Pro Rata (Mehefin - Hydref 2014)
Costau Presennol Padarn:	£88,639.37	£36,933.07
Costau yn dilyn ail tendro	£233,901.97	£97,459.15
Gwahaniaeth:	£145,262.60	£60,526.08

Contractau Masnachol

	Blynnyddol	Pro Rata (Mehefin - Hydref 2014)
Costau Presennol Padarn:	-	-
Costau yn dilyn ail tendro	£260,955.78	£108,731.58
Gwahaniaeth:	£260,955.78	£108,731.58

Cyfanswm:	£376,143.98	£156,726.66
------------------	--------------------	--------------------

Beth yw'r sefyllfa bresennol

7. Mae tendrau byr rybudd yn tueddu i fod yn llai cost effeithiol na thendrau 5 mlynedd arferol ond oherwydd yr amgylchiadau a'r amserlen nid oedd opsiwn arall o ran cyfarch y broblem o gynnal gwasanaethau. I ymateb i hyn, bwriad y Gwasanaeth Trafnidiaeth yw ail dendro holl wasanaethau addysg oedd yn cael eu darparu gan gwmni Padarn yn ystod gwyliau'r Haf eleni i fod yn weithredol o'r flwyddyn ysgol newydd ar yr 2il o Fedi 2014. Bydd rhain yn

gyfle i gynnig contractau mwy hir dymor gyda gobaith o dderbyn prisiau mwy cystadleuol fydd yn lleihau'r gost i'r trethdalwr.

8. Mae angen trafodaeth eang ac agored gyda phartneriaid Goriad Gwyrdd Eryri hynny yw, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri a Chyngor Conwy, i ddatrys be ellir ei wneud gyda gwasanaeth bws y Sherpa. Yn sicr, y weledigaeth ydi cael gwasanaeth o safon sy'n gost effeithiol i'r bartneriaeth ac yn gynaliadwy yn y tymor hir. Er bod penderfyniadau tymor byr wedi eu gwneud i gynnal y gwasanaethau bydd rhaid ail edrych yn sylfaenol ar beth a ddarperir erbyn diwedd yr haf. Mae cysylltiadau dechreuol wedi eu gwneud er cynnal y drafodaeth ar siapio'r gwasanaeth pwysig hyn ar gyfer y dyfodol.
9. Mae gwasanaethau oedd yn weithredol drwy gontract yn ymddangos yn eithaf cost effeithiol o'r ail dendro a gynhaliwyd ac mi fydd y gwasanaeth yn monitro lefel defnydd y gwasanaethau yma cyn penderfynu tendro eto ai peidio. Eto, debyg mae yn ddiweddarach yn yr haf y bydd hyn yn digwydd er rhoi cyfle i gasglu tystiolaeth ddigonol a chadarn fel cyd-destun i symud ymlaen.
10. Mae'r gwasanaethau masnachol oedd Padarn yn eu cyflawni yn hynod o gostus i'w cynnal o'r pwrs cyhoeddus. Mae rhain wedi eu rhoi yn eu lle oherwydd yr effaith y gallai eu diflaniad gael ar allu pobl i gyrraedd gwasanaethau, gwaith ac addysg. Y gobaith yw y bydd cwmnïau yn eu cofrestru'n fasnachol yn ystod yr wythnosau nesaf ac yn sgil hynny bydd costau i'r Cyngor yn lleihau.
11. Yn sicr bydd newidiadau pellach yn ystod y mis neu ddau nesaf, gyda posibilrwydd y bydd cwmni arall yn prynu depot Padarn yn Llanberis. Gallai hynny arwain at gyfleon newydd o ran darparu gwasanaethau yng ngogledd Arfon.
12. Fel bydd y sefyllfa'n sefydlogi dros y misoedd nesaf, bydd cyfle i ystyried adolygiad o drefniadau'r Uned Cludiant Integredig gan gwmni Edge sydd wedi ei gomisiynu yn ddiweddar. Fel y gwŷr y Pwyllgor Craffu, roedd y sefyllfa ariannol o ran darparu cludiant yn argyfyngus cyn i broblemau Padarn ddod i'r amlwg a'u heffaith yw bod y risgiau o weld y bwlch cyllidol wedi cynnyddu yn sylweddol. Mae gwaith ar y gweill i geisio rhesymoli ac addasu'r rhwydwaith o fewn y gyllideb sydd ar gael ac fe fydd y Cabinet yn ystyried cynigion hyn yn yr Hydref o ran cyfarch sut all y gwasanaeth ddelio gyda'r sefyllfa yma ynghyd a'r bwlch ariannol oedd eisoes yn ein hwynebu cyn yr argyfwng.
13. Credaf ei bod yn briodol i mi nodi bod y sefyllfa yma wedi cael effaith sylweddol ar raglenni gwaith ehangach yr Adran Rheoleiddio a'r Gwasanaeth Trafnidiaeth yn benodol. Mae pob ymdrech yn cael ei wneud i symud adnoddau a chapasiti i leihau effeithiau ar gynlluniau a thrigolion ond ni ellir

gwarantu na fydd angen llithro ambell amserlen cyflawni. Rwyf mewn trafodaethau wythnosol gyda'r Pennaeth Adran ynglŷn â hyn.

14. Yn olaf, ond yn hynod o bwysig, hoffwn bwysleisio fy niolch i staff Gwasanaeth Trafnidiaeth, ac i staff yr Uned Cludiant Integredig yn benodol am y gwaith clodwiw sydd wedi ei wneud i geisio lleihau'r effaith ar drigolion Gwynedd. Hoffwn hefyd ddiolch i staff adrannau eraill, yn enwedig Cyllid a Chyfreithiol sydd wedi eu cefnogi. Mae effaith digwyddiad o'r fath yn sylweddol ond trwy eu hymdrech, llwyddwyd i gadw'r effaith ar drigolion Gwynedd i leiafswm. Hoffwn i'r Pwyllgor nodi fy ngwerthfawrogiad o'u hymdrechion.

TABL 1

Contract	Trywydd	Gweithredwr newydd	Amllder blaenorol	Amllder presenol
6	<i>Bethesda - Mynydd Llandygai - Bangor</i>	Arriva	>bob dwy awr	>bob dwy awr
67s	<i>Bangor - Tregarth - Bethesda - Gerlan (suliau)</i>	Arriva	bob awr (a >bob 2 awr gan Arriva)	>bob dwy awr
72	<i>Bangor - Felinheli - Bethel</i>	Express Motors	4 siwrne cylchol y dydd (a gwas.73)	4 siwrne cylchol y dydd - gwas 73 dod i ben
83	<i>Caernarfon - Deiniolen - Dinorwig</i>	Express Motors	bob awr - dod iben 2220	bob awr - dod i ben 1900
85s	<i>Bangor - Deiniolen - Llanberis (suliau)</i>	Arriva	bob dwy awr	bob dwy awr
88s	<i>Llanberis - Llanrug - Caernarfon (Suliau)</i>	Express Motors	bob awr	bob awr - ond hefo siwrneiau ychwanegol
87/S4	<i>Caernarfon - Waunfawr - Beddgelert</i>	Express Motors	bob 2 awr - Un siwrne dwy-ffordd ar y Sul	bob dwy awr - colli gwasanaeth Sul
Sherpa	<i>Sherpa</i>	GHA	Llanberis i Betws y Coed - bob awr Llanberis i Penypass - bob ½ awr Bethesda i Betws y Coed - un y dydd	bob dwy awr bob 1/2 awr ar benwythnosau yn unig Dim - dechrau'n Capel Curig
75	<i>Maesgeirchen - Bangor - Parc Menai</i>	Arriva	bob awr	Dileu - gwasanaeth 78 Arriva rhedeg bob 1/2 awr
85	<i>Llanberis - Llanrug - Bethel - Bangor</i>	Express Motors	bob awr	4 siwrne dwy-ffordd a siwrneiau statudol addysg
88/89	<i>Llanberis - Llanrug - Caernarfon</i>	Express Motors	bob 1/2 awr	bob awr
10	<i>Caernarfon - Bangor</i>	-	bob 1/2 awr	Cyngor ddim wedi tendro'r gwasanaeth - Gwas. 5/X5 Arriva bob 15munud
76/77	<i>Gerlan - Bethesda - Rachub - Bangor</i>	-	>bob dwy awr	Cyngor ddim wedi tendro'r gwasanaeth - Gwas 7/67 Arriva bob 20munud
71/75	<i>Bangor - Maesgeirchen</i>	-	bob 20munud	Cyngor ddim wedi tendro'r gwasanaeth - Gwas 78 Arriva bob 1/2 awr
73	<i>Bangor - Minffordd - Caerhun</i>	-	5 siwrne cylchol y dydd	Cyngor ddim wedi tendro'r gwasanaeth - Gwas 72 Arriva 4 gwaith y dydd
92	<i>Caernarfon - Maes Barcer</i>	-	Bob 15munud a 5munud rhwng Express a Padarn	Cyngor ddim wedi tendro'r gwasanaeth - Gwas 92 Express bob 20munud

